

İYİ KUL OLMA ÇABASI: İNFAK

Bismillâhirrahmânirrahîm.

Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidini ev-veline ve ahirin. Muhammedini Mustafa ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebi'ahû bi-ihsânin bi-ihsânin ecmaînet tayyibînet tâhirîn.

Emmâ ba'd:

Fe-kâlelallahu Teâlâ.

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ وَمَا تُنْفِقُوا
مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ

Len tenâlü'l-birra hattâ tünfikû mimmâ tuhibbûne ve mâ tunfikû mim şey'in fe-in-nellâhe bihî 'alîmün.

Sadakallâhü'l-azîm.

Âl-i İmrân suresinin 92. Âyet-i kerîmesi olan, okuduğum âyet-i kerîme de Cenâb-ı Hak Teâlâ ve tekaddes hazretleri buyuruyor ki;

Len tenâlü'l-birra. İyilik, muttaki kul, iyi kul derecesine ulaşamayacaksınız, varamayacaksınız.

Hattâ tünfikû mimmâ tuhibbûne.

Sevdiğiniz malları, paraları, Allah yolunda harcamadıkça, nafaka olarak infâk etmedikçe, vermedikçe iyi kul derecesine ulaşamayacaksınız. Asla öyle bir mertebeyi, dereceyi kazanamazsınız. Ancak sevdiğiniz halde sevdiğiniz mallarınızı, mülklerinizi, Allah yolunda verirseniz, o zaman o dereceye ulaşırsınız.

Ve mâ tunfikû mim şey'in fe-innellâhe bihî 'alîmün.

İnfâk olarak, sadaka olarak, ihsân ve ikram olarak neyi verirseniz sağa sola, fakirlere, muhtaçlara, arkadaşlara, dostlara, Müslümanlara, insanlara, ne verirseniz, Allahu Teâlâ hazretleri onu hakkıyla pek ala bir şekilde bilir. Zayi olmaz. Zerre kadar hayır işleseniz mutlaka o hayrın karşılığını bulursunuz.

a. Gıpta Edilen İki Kişi

Vean Abdullah İbn Mes'ud radiyallahu anhu kâle kâle Resûlullah sallallahu aleyhi ves-sellem.

لَا حَسَدَ إِلَّا فِي اثْنَتَيْنِ: رَجُلٍ آتَاهُ اللَّهُ مَالًا فَسَلَّطَهُ
عَلَى هَلَكْتِهِ فِي الْحَقِّ وَرَجُلٍ آتَاهُ اللَّهُ الْحِكْمَةَ فَهُوَ
يَقْضِي بِهَا وَيُعَلِّمُهَا

*Lâ hasede illâ fi's-neteyni racülin
âtâhullâhu mâlen fe-sellatahû alâ heleketihî
fi'l-hakkı ve racülin âtâhullâhu hikmeten fe-
hüve yakdî bi-hâ ve yü'allimühâ.*

Muttafekun aleyh...

Bu hadîs-i şerîf, Abdullah İbn Mes'ud radiyallahu anh tarafından rivayet edilmiş. İmam Buhârî ve İmam Müslim hadîs kitaplarında beraber bu aynı hadîs-i şerîf i sahih diye seçmişler, kitaplarına almışlar. Sağlam hadîs-i şerîf olmak dolayısıyla. İkisinde de yer alıyor. İkisinin de tercih ettiği, sevdiği bir hadîs-i şerîf. Peygamber sallallahu aleyhi vessellem efendimiz buyurmuş ki:

Lâ hasede illâ fi's-neteyni

İki kişiden başkasına gıpta edilmez. İki kişiye gıpta edilir. Başkasına gıpta etmeye, özenmeye, imrenmeye hacet yok. Ama bu iki kişiye özenilir, imrenilir, gıpta edilir.

Racülin âtâhullâhu mâlen fe-sellatahû alâ heleketihî. Bu ikiden birisi bir adamdır ki Allah ona mal, mülk zenginlik, para pul vermiştir. İmkân vermiştir. O da muhtaçlara bunu dağıtmaktadır. Müstehliklere, yani tüketicilere, yiyicilere, muhtaçlara, fakirlere bunu dağıtmaktadır. İşte buna gıpta edilir. Afferin. Helalinden adam kazanmış. Maşallah. Birde fakire, fukaraya, muhtaçlara kesesinin ağzını açıyor, dağıtıyor, veriyor, dualarını alıyor. Hayrını hasenatını yapıyor. Ah benim de öyle param olsa da bende yapsam diye insan böyle bir kimseye gıpta eder. Yani hayırsever, dindar, zengin insana özenilir, imrenilir, gıpta edilir. Bu bir.

İkincisi. *Ve racülin âtâhullâhu hikmeten.* Birde faydalı ilim vermiştir, Allah birisine böyle sağlam düşünme kabiliyeti. Hakkı görüp hakkı öğrenip, öğretme meziyeti vermiştir. Hikmet nasip etmiştir. Oda bu bilgisine göre hayatında kararlarını vermekte, tercihlerini yapmakta, ibadet ve taatta koşturmaktadır.

Ve yü'allimühâ. Bir kendisi bunu icra ettiği, ilmiyle amel ettiği gibi, öğrencilere de, isteklilere de bu bildiği bilgileri, hadîs, tefsir, fıkıh, kelâm, tasavvuf neyse bu faydalı

bilgileri öğretmektedir. Yetiştirmektedir insanları. Hem kendisi güzel işler yapmakta, hem de başkasını da yetiştirmektedir. İşte buna da gıpta edilir. Ne mutlu bu adama. Aferin. Ne kadar güzel. Ah bende keşke, anam babam bana yardımcı olabilselerdi de, okusaydım da, arapça öğrenseydim de, hafız olsaydım da, böyle âlim olsaydım da, bu bilgilerimi uygulaysaydım, birilerine de anlatsaydım diye buna da gıpta edilir.

Yani demek ki iki insana gıpta etmek olabilir. Bir zengin bir insana. Hayırsever zengine. İki. İlim ile âmil olan hayırlı âlim'e. İkisine gıpta edilir. Keşke öyle olsaydım diye istenir.

Allah bizi ve çocuklarımızı böyle eylesin. Eğer okumamışsak, ömrümüz gelmiş bu yaşa, eh ne yapalım, hayırlı para versin Allah. Bu hayırlı para ile hayırlar yapmayı, sadakalar yapmayı, zekâtlar vermeyi, fakirleri sevindirmeyi, İslam'a hizmet etmeyi Allah nasip etsin.

Çoluk çocuğumuzu da âlim olarak yetiştirmeyi, hikmet sahibi, ilim sahibi, irfân sahibi olarak yetiştirmeyi Allah nasip etsin. Evlatlarımızın hayırlı evlatlar olduğunu, bilgili,

görgülü, terbiyeli, âbid, zâhid, müttaki, salîh kullar olduğunu bize gösterebilirsin. Gözümüz arkadaşta kalmasın. Çocuklarımız hafız olsunlar, âlim olsunlar, fazıl olsunlar, kâmil olsunlar, muttaki kul olsunlar, Allah'ın evliyası sevgili kulu olsunlar. Bizde muttakilerin önderleri, imamları olalım. Nasıldır?

Vec'alnâ lil muttekîne imâmâ.

(Furkan Sûresi(25) 74. Ayet)

Öyle Allah bizi öyle eylesin.

b. Allah'ın Lütfulu ve İkrâmı: Sadakanın Çeşitleri

Bu ikinci hadîs-i şerîftir. Veya birinci hadîs-i şerîf'tir.

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: إِنَّ فُقَرَاءَ الْمُهَاجِرِينَ أَتَوْا
رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالُوا: قَدْ ذَهَبَ أَهْلُ
الدُّثُورِ بِالذَّرَجَاتِ الْعُلَى وَالنَّعِيمِ الْمُقِيمِ فَقَالَ وَمَا
ذَلِكَ قَالُوا يُصَلُّونَ كَمَا نُصَلِّي وَيَصُومُونَ كَمَا نَصُومُ
وَيَتَصَدَّقُونَ وَلَا نَتَصَدَّقُ وَيُعْتِقُونَ وَلَا نُعْتِقُ فَقَالَ
رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَفَلَا أَعَلِّمُكُمْ شَيْئًا

تُدْرِكُونَ بِهِ مَنْ سَبَقَكُمْ وَتَسْبِقُونَ بِهِ مَنْ بَعْدَكُمْ وَلَا
يَكُونُ أَحَدٌ أَفْضَلَ مِنْكُمْ إِلَّا مَنْ صَنَعَ مِثْلَ مَا صَنَعْتُمْ
قَالُوا بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ: تُسَبِّحُونَ وَتُكَبِّرُونَ
وَتَحْمَدُونَ دُبْرَ كُلِّ صَلَاةٍ ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ مَرَّةً. قَالَ أَبُو
صَالِحٍ: فَرَجَعَ فَقَرَأَ الْمُهَاجِرِينَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالُوا سَمِعَ إِخْوَانُنَا أَهْلُ الْأَمْوَالِ
بِمَا فَعَلْنَا فَفَعَلُوا مِثْلَهُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ.

Enne fukarâe'l-muhâcirîne etev rasûlal-
lahi sallallahu aleyhi ve selleme fe-kâlû ze-
hebe ehlü'd-düsûri bi'd-deracâti'l-'ulâ ve'n-
ne'îmi'l-mukîmi fe-kâle ve mâ zâke fe-kalû
yüsallûne ke-mâ nüsallî ve yesûmûne ke-mâ
nesûmü ve yetesaddekûne ve lâ netesaddaku
ve yu'tikûne ve lâ nu'tiku fe-kâle rasûlullahi
sallallahu aleyhi ve selleme e-felâ ü'allimü-
küm şey'en tûdrikûne bi-hî men sebekaküm ve
tesbikûne bi-hî men ba'deküm ve lâ yekûnü
ehadün efdale minküm illâ men sana'a misle
mâ sana'tüm kâlû belâ yâ rasûlullahi kâle tü-
sebbihûne ve tükebbirûne ve tahmedûne

*dübüra külli salâtin selâsen ve selâsîne mer-
raten fe-rece'a fukarâü'l-muhâcirîne ilâ
rasûlillahi sallallahu aleyhi ve selleme fe-kâlû
semi'a ihvânünâ ehlü'l-emvâli bi-mâ fe'alnâ
fe-fe'alû mislehû fe-kâle rasûlullahi sallal-
lahu aleyhi ve selleme zâlike fadlullahi
yü'tîhi men yeşâü.*

Bu ikinci hadîs-i şerîf te, İmam Müslim ta-
rafından ve İmam Buhârî radiyallahu anh tara-
fından rivayet edilmiş. Sahîh hadîs-i şerîf. Ebû
Hüreyre radiyallahu anh ravisi o rivayet etmiş.

Buyuruyor ki:

Ebû Hüreyre radiyallahu anh muhacirle-
rin fakirleri, Peygamber sallallahu aleyhi ves-
sellem efendimize geldiler. Biliyorsunuz, İs-
lam geldiği zaman Mekke'ye, Mekke'nin eş-
rafı, ayanı, zenginleri baskı yaptılar. Müslü-
manları barındırmadılar. Peygamber efendi-
mizden önce Müslümanlar Habeşistan'a hicret
ettiler olmadı. Sonunda Medineliler bize gelin
dediler. Medineye hicret başladı. Sonunda
Peygamber efendimiz de hicret etti. Bu hicret
etmiş olanlara muhacirin deniliyor. Muhacir.
Yani hicret etmiş olan insanlar. Tabi bunlar
mallarını, mülklerini, paralarını pullarını,

sanatlarını, evlerini, bahçelerini bıraktılar öyle geldiler. Öyle geldiler peygamber efendimizin yanına. Öyle geldiler yani yanlarında bir şey yok. Fakir oldular. Yani Mekke zengin olan, zengin idi ise bile, evi barkı olan, bur da evsiz yersiz, yurtsuz kaldı. Şimdi bu fakir muhacirler. Muhacirlerin fakirleri. Bazıları da zengin oldu. Zaten zengindi. Paralı geldi falan. Ama fakirleri, Peygamber efendimize gelmişler ve demişler ki:

Zehebe ehlü'd-düsûri bi'd-deracâti'l-'ulâ ve'n-ne'îmi'l-mukîmi.

Yâ Resûlullah!

Çok mal sahibi olanlar, zenginler, yüksek dereceleri aldılar götürdüler, yüksek dereceleri kazandılar.

Bi'd-deracâti'l-'ulâ. Yüksek dereceleri kazandılar.

Ve'n-ne'îmi'l-mukîmi. Ve ebedi nimetlere, cennete sahip oldular.

Fe-kâle. Peygamber efendimiz buyurdu;

Ve mâ zâke. Yani bu ne demek, ne oluyor bu sözünüzle?

Neyi kastediyorsun?

Fe-kâle. İzah ettiler, dediler ki; *yüsallûne ke-mâ nüsallî.* Bu kardeşlerimiz bizim kıldığımız gibi aynı şekilde namaz kılıyorlar. Beraberiz. Efendim

Ve yesûmûne ke-mâ nesûmü?

Efendim bizim oruç tuttuğumuz gibi, onlarda oruç tutuyorlar. Beraberiz. *Ve yetesaddekûne.* Onlar sadaka zekât veriyorlar. *Ve lâ netesaddaku.* Bizim paramız yok biz sadaka, zekât veremiyoruz. *Ve yu'tikûne ve lâ nu'tiku.* Onlar köle azad ediyorlar. Veriyorlar parasını, kurtarıyorlar Müslüman esiri, azad ediyorlar. Köle azad etmenin sevabını kazanıyorlar. Bizim paramız yok. Biz bunları yapamıyoruz. Yüksek dereceleri, cenneti Onlar kazandı Yâ Resûlullah! Dediler.

Fe-kâle rasûlullahi sallallahu aleyhi ve selleme. Peygamber sallallahu aleyhi vessellem onlara dedi ki:

E-felâ ü'allimüküm?

Ben size bir takım bilgiler öğreteyim mi?
Öğretmeyim mi?

Tüdrükûne bi-hî men sebekaküm. Ki bunları yaparsanız, sizi geçmiş olanlara yetişirsiniz.

Ve tesbikûne bi-hî men ba'deküm. Sizden sonrakilerden de daha ileriye gidersiniz. Sizden sonra gelenlerden de ileriye gidersiniz. Sizden önce gitmiş olanlara da yetişirsiniz.

Ben siz böyle bir şey öğretmeyim mi?

Öğretmemi istemez misiniz?

İstemez misiniz?

İsteriz dediler.

Kâlû belâ yâ rasûlallahi.

İstemez olur muyuz? İsteriz Ya Resûlullah dediler.

Peygamber efendimiz buyurdu ki;

Tüsebbihûne. Subhanallah dersiniz. Tesbih edersiniz.

Ve tükebbirûne. Allahu Ekber Allahu Ekber dersiniz.

Ve tahmedûn. Elhamdülillâh Elhamdülillâh dersiniz.

Dübüra külli salâtin. Her namazı kıldıktan sonra bunları dersiniz.

*Selâsen ve selâsîne.*33 er defa dersiniz dedi. Yani bu tesbihleri çekerseniz. O zenginlerin sizin yapamadığınız işlerden kazandığı paralar kadar, sevaplar kadar, dereceler kadar dereceler kazanırsınız dedi. Biz bu tesbihleri işte ondan çekiyoruz. O yüksek dereceleri kazanalım diye çekiyoruz, namazların ardından.

Fe-rece'a fukarâü'l-muhâcirîne ilâ rasûlillahi sallallahu aleyhi ve selleme. Bir zaman sonra yine bu muhacirlerin fukarası, yine Peygamber efendimize müracaat ettiler. Geri geldiler. Gitmişlerdi ama yine geri geldiler bir zaman sonra.

Dediler ki:

Fe-kâlû semi'a ihvânünâ ehlü'l-emvâli bimâ fe'alnâ fe-fe'alû mislehû. Bizim yaptığımızı bu zengin kardeşlerimiz duymuş Yâ Resûlullah. Onlarda yapmaya başlamışlar Yâ Resûlullah dediler.

Fe-kâle rasûlullahi sallallahu aleyhi ve selleme. Onun üzerine Peygamber efendimiz sallallahu aleyhi vessellem dedi ki:

Zâlike fadlullahi yû'tîhi men yeşâü. Bu Cenâb-ı Hakk'ın verdiği bir ikramdır ki, nimettir ki, işte veriyor onlara veriyor. Onlara hem mal veriyor. Hem de öteki işleri yapma âşkı veriyor. Evet.

Allahu Teâlâ hazretleri fakirlere de, yani parası olmayan insanlara da sevap kazanma imkânları vermiştir.

Bir insan tatlı söz söylese arkadaşlarına kardeşlerine. *El-kelimetü't-tayyibetü sadakatün.* Bu da sadakadır. Para pul değil. Güleç yüz. Tatlı dil.

Yoldan bir taşı alsa, kenara koysa. Bu birisinin ayağına takılır geceleyin. Düşürür bunu. Taşı alayım kenara koyayım dese. *Imatetül eda anit tarikı.* Yoldan böyle eza verici şeyi kaldırmak bu da sadakadır. Yani ille para çıkması mecburiyeti yok. Parası yoksa da bir insan sevap, hayır, sadaka kazanabilir.

Demek ki hayır yolları çoktur. Birisi geldi Peygamber efendimizin bulunduğu meclise.

“*es-Selâmü aleyküm*” dedi.

Yani selam verdi. Peygamber efendimiz dedi ki, *aşrun*, on sevap kazandı bu dedi. Sonra başka birisi geldi. *Essalamu aleyküm ve rahmetullah* dedi. Peygamber efendimiz buyurdu *işrun* dedi. Bu yirmi kazandı. Çünkü *es-Selâmü aleyküm* dedi ve *rahmetullah*’ı ekledi. Arkasından birisi geldi, üçüncü bir şahıs, toplantıya;

“*es-Selâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtüh!*” dedi.

Selam verdi, rahmet diledi ve bereket diledi orada bulunanlara.

O zaman efendimiz; *selasün* dedi. Yani her kelimeye Cenâb-ı Hak on misli fazla mükâfat veriyor.

Allahu Teâlâ hazretleri bizi sevapları kaçırmayanlardan, güzel ibadet ve taat yapanlardan eylesin.

Özellikle ramazanda;

Yudauful hasenât. İyiliklerin mükâfatı ramazan ayında çok fazlalaşır. Hayratu hasenâtımızı arttıralım. Sevapları kazanalım. Cenâb-ı Mevlânın rızasına erelim. Allahu Teâlâ

hazretleri bizi sevdiği, razı olduğu kullarından
eylesin. Dünyada, ahirette aziz ve bahtiyar ey-
lesin.

*Bi-hurmeti esmâihi'l-hüsnâ ve bi-hürmeti
şehri ramadân el-mübârek ve bi-hürmeti
habîbihî Muhammedeni'l-mustafâ ve bi-hür-
meti esrâri hürmeti'l-fâtihah.*

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF
olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

